

Pedagoški aspekti rada Brune Bjelinskog

Pavić, Andrea

Undergraduate thesis / Završni rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:391429>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-22**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Muzička akademija u Puli

ANDREA PAVIĆ

PEDAGOŠKI ASPEKTI RADA BRUNE BJELINSKOG

Završni rad

Pula, 2019.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Muzička akademija u Puli

ANDREA PAVIĆ

PEDAGOŠKI ASPEKTI RADA BRUNE BJELINSKOG

Završni rad

JMBAG: 0203009556, redoviti student

Studijski smjer: Glazbena pedagogija

Predmet: Opća pedagogija

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Pedagogija

Znanstvena grana: Posebne pedagogije/Glazbena pedagogija

Mentorica: doc. dr. sc. Dijana Drandić

Komentorica: izv. prof. dr. sc. Lada Duraković

Pula, 2019.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Andrea Pavić, kandidatkinja za prvostupnicu Glazbene pedagogije ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Andrea Pavić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Pedagoški aspekti rada Brune Bjelinskog“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

Sadržaj

UVOD	6
1. BRUNO BJELINSKI – hrvatski skladatelj i glazbeni pedagog.....	7
1.1. Život i stvaralaštvo.....	7
2. GLAZBENO – SCENSKA DJELA ZA DJECU I MLADEŽ	13
2.1. Operna priča.....	13
2.1.1. <i>Pčelica Maja</i> (1952).....	13
2.2. Glazba za lutkarsku predstavu	15
2.2.1. <i>Ružno pače</i> (1981).....	15
2.2.2. Knjiga o džungli (1990).....	17
2.3. Baleti	18
2.3.1. <i>Pinocchio</i> (1959)	18
2.3.2. <i>Petar Pan</i> (1966).....	19
2.3.3. <i>Mačak u čizmama</i> (1976).....	21
3. PEDAGOŠKI ASPEKTI RADA BRUNE BJELINSKOG.....	24
4. SKLADATELJSKI OPUS	27
5. ZAKLJUČAK.....	31
LITERATURA	33
POPIS PRILOGA.....	35
SAŽETAK	36
SUMMARY	37

UVOD

Ovim završnim radom cilj mi je osvrnuti se na odabrana djela iz opusa Bruna Bjelinskog posvećena djeci i mladeži, u kontekstu njegovog pedagoškog angažmana. Akademik Bruno Bjelinski, hrvatski skladatelj židovskog podrijetla zauzeo je istaknuto mjesto u povijesti hrvatske glazbe dvadesetog stoljeća.

„Svojim iznimno plodnim glazbenim stvaranjem u kojem je kombinirao vlastiti izričaj, odabrao je vlastiti put jasnih glazbenih ideja, oblikujući ih u pregledne neobarokne i neoklasične forme u skladu sa svojom vedrom osobnosti posebno rafinirane senzibilitnosti“ (Jurkić Sviben, 2016:139).

Kvalitetom svojih simfonijskih, koncertnih, komornih i vokalno-instrumentalnih djela afirmirao se kao jedan od najistaknutijih hrvatskih autora, čija su ostvarenja uvelike obogatila domaću glazbenu literaturu.

Bruno Bjelinski je u tijekom svog izrazito dinamičnog skladateljskog puta jedan dio rada usmjerio na stvaranje glazbe za djecu i mladež, odnosno pisanju glazbeno-scenskih djela za dječje kazalište (Ajanović, 1989). U njegov se opus tako ubrajaju operna priča *Pčelica Maja* (1956) i komična dječja opera *Heraklo* (1971), dječji baleti *Pinocchio* (1959), *Petar Pan* (1966), *Karneval iluzija* (1967), *Mačak u čizmama* (1977), lutkarske predstave *Ružno pače* (1982) i *Knjiga o džungli* (1990) te priča *Noćni sastanak* (1969).

„Ostajući u domeni priče za djecu, nije se upuštao u konstrukciju nekakvih posebnih situacija, već je radnji dao sasvim realističan tok i na taj način se najviše približio psihi mladih. Sklon šali i duhovitim dosjetkama, i ovdje je ostao sam sebi vjeran, iskorištavajući svaku priliku da se nasmije sa svojim junacima“ (Kovačević, 1971:203).

Motivacija za pisanje ovog rada bilo je pohađanje glazbene škole koju sam završila u svom rodnom Daruvaru, a koja nosi ime Brune Bjelinskog. To je škola u kojoj sam zavoljela note, prvi put sjela za klavir i nakon koje sam upisala Muzičku akademiju na kojoj upravo završavam prvostupnički studij. U toj su se školi obrazovali mnogi uspješni mladi glazbenici koji su nastavili živjeti i učiti glazbu te promovirati njezine vrijednosti.

1. BRUNO BJELINSKI – hrvatski skladatelj i glazbeni pedagog

1.1. Život i stvaralaštvo

Bruno Bjelinski (rođen pod prezimenom Weiss), rođen je 1. studenog 1909. godine u Trstu, a umro je na otoku Silbi 3. rujna 1992. godine. Majka mu je preminula dok je bio jednogodišnjak, pa je s ocem preselio u Zagreb, gdje je povjeren na čuvanje baki koja se pobrinula da dobije glazbeno školovanje i opće humanističko obrazovanje. U Zagrebu je završio gimnaziju i 1934. godine studij prava s doktoratom, pa je do rata radio kao sudski i odvjetnički pripravnik.

„S muzikom je došao vrlo rano u doticaj, učeći najprije violinu, a zatim klavir. Zanimljivo je, da se već u mladim godinama okušao i u kompoziciji, te je mnoge, tada tek nabačene, muzičke ideje kasnije iskoristio i razradio u zrela umjetnička djela.... Kao učenik vrlo poticajnog Blagoja Berse imao je mogućnost razvijanja skladateljskog potencijala“ (Kovačević, 1960:41).

Međutim, s obzirom da je Bersa preminuo 1934. godine, Bjelinski je nastavio studij u klasi Frana Lhotke, koja je predstavljala nedvojbeno inspirativno okruženje za dobivanje smjernica na području nacionalno usmjerene glazbe. Naposljetku je diplomirao 24. lipnja 1936. godine pod mentorstvom Franje Dugana starijeg, a njegov je diplomski rad, *Sonata za violinu i glasovir*, potvrdila skladateljsku spremnost za daljnji samostalni razvoj. Otisnuo se u skladateljsku glazbenu profesiju, u kojoj će osnovno usmjerenje predstavljati vjerno poštivanje stečenih spoznaja.

„U početku je najveću pažnju posvećivao klaviru i komornim sastavima, a zatim se podjednako intenzivno bavio koncertom, simfonijskom, vokalnom i scenskom muzikom.“ (Kovačević, 1971:203).

Do Drugog svjetskog rata najveću je pažnju, kako je već rečeno, posvećivao skladbama za klavir i komorne sastave, pa su u to vrijeme među ostalim nastale *Sonata*, *Toccata u fis-molu* i *Tri suite za klavir*, kao i dvije violinske sonate. Međutim, doba umjetničkog sazrijevanja i stvaralačke koncentracije naglo je prekinuo rat i Bjelinski je interniran, najprije u Korčuli i Bariju, a zatim se priključio Narodnooslobodilačkom pokretu kao član Kazališta narodnog oslobođenja na Visu. Nakon oslobođenja Splita, preuzeo je nastavničko mjesto na tamošnjoj Muzičkoj školi, a 1945. godine postao je profesor kontrapunkta i polifone kompozicije na

Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Posvetio se pedagoškome radu do umirovljenja 1977. godine. Nastavio je i s plodnom skladateljskom djelatnošću, uz rad sa studentima koji ga pamte kao vedrog, duhovitog i radu predanog predavača:

„Svoje je studente učio ne samo tajnama kontrapunkta i polifonije, nego i sasvim praktičnim, ljudskim kvalitetama života, družeći se s njima i izvan nastave srdačnim razgovorima uz kave, kolače, ili na izletima u planinama. Dragocjeni su to bili i nezaboravni prijateljski susreti.“ (Požgaj, 2012).

Poslijeratno stvaralaštvo Brune Bjelinskog može se podijeliti u nekoliko skupina. Najvažniju među njima predstavlja svakako koncertna glazba

„U tom području on je za to razdoblje napisao jedanaest radova za razne instrumente: za klavir (*Komorni koncert* i *Concertino*), za violinu, za violončelo (dva), za violu, po jedan za svaki drveni puhački instrument (flautu, obou, klarinet, fagot) i *Serenaduzza trombu*. Ovoliko mnoštvo koncerata može se rastumačiti njegovom željom, da uđe u skrovite tajne svakog pojedinog instrumenta.“ (Kovačević, 1960:42).

Ta su djela, usprkos tome što ih je sam autor smatrao nekom vrstom studijama, predstavljale visoka umjetnička dostignuća, u kojima su i bez naglašavanja virtuoznih elemenata, s mnogo ukusa istaknute specifične karakteristike koncertnog instrumenta. Posebno je primjerice zanimljiva *Serenada za trubu, klavir, gudače i udaraljke* (1957), izgrađena na elementima iz južnoameričkog plesnog folkloru. Unatoč tomu što je srednji dio drugoga stavka tog djela koncipiran u formi fuge na temu sastavljenu od dvanaesttonske serije, sam skladateljski postupak nema izravne veze dodekafonskom tehnikom. (Kovačević, 1966:42).

Nakon rata, uz klavirska djela (*Partita*, *Sedam bagatela*, *Proljetne igre*), komorne radove (*Sonata za violončelo*, *II. gudački kvartet*, *Klavirski trio*), instrumentalne kompozicije (*Dvije invencije za violončelo i klavir*, *Šest invencija za violončelo*, odnosno *violinu i klavir*), pisao je orkestralnu glazbu (*Divertimento*, *Simfonija ljeta*, *Mediterranska sinfonietta* i dr.). (Kovačević, 1960:42).

U svoj je opus Bjelinski upisao čak petnaest simfonija, od kojih je prva skladana 1954. godine, a posljednja 1988. godine. Uz učestalo uključivanje vokalnih dionica, u njima se otkriva skladateljeva želja da svoju glazbu poveže s izvanglazbenim

asocijacijama pridajući simfonijama podnaslove ili određene posvete. Bilo da je riječ o prvoj simfoniji, *Simfoniji ljeta*, drugoj s podnaslovom *In memoriam poetae*, trećoj koja je *Muzika za prijatelje*, četvrtoj s naslovom *Symphonia iubilans*, petoj posvećenoj Taliji, šestoj nazvanoj *Symphonia vocalis* (skladanoj 1974.godinena vlastite tekstove i na stihove dalmatinske renesansne poezije), ili pak osmoj simfoniji s podnaslovom *Četiri radosti života (Ljubav-Muzika-Igra-Priroda)*, devetoj *Simfoniji otoka* (posvećenoj otoku Silbi gdje je ljetovao i gdje je na svoju želju pokopan), desetoj koja asocira oslobađanje Europe, te naposljetku petnaestoj, čiji je zadnji stavak *Requiem*, „tužaljka za ljubavlju i životom“ – kao što je u tekstu *Bruno Bjelinski, In memoriam*, zapisala akademkinja Koraljka Kos (*Spomenica preminulim akademikima*, Svezak 72, HAZU, 1994. godine) – Bjelinski je trajno umio izrazito plemenitom glazbom opjevati početnu inspiraciju. Klasična je simfonijska forma imala primat, pa je tako na naslovnoj stranici Dvanaeste simfonije zapisao: „*Kada sam u ljetu 1985. dovršio XI. simfoniju, mislio sam: Sad je dosta! Čini mi se da se ponavljam... No prvih dana proljeća 1986. slušao sam opet (nakon dugog vremena) divnu V. simfoniju Franza Schuberta, a nekako istovremeno zacvrkutale su ptičice na Svačićevu trgu i tada sam zašiljio olovku i uzeo notni papir i tako je nastala bez razmišljanja ova XII. simfonija.* (Weber, 2012). Osim simfonija, pisao je i simfoniette, te solističke koncerte za gotovo sve orkestralne instrumente (flautu, obou, klarinet, fagot, rog, violinu, violu, dva koncerta za violončelo, glasovirske koncerte).

Osobitu su omiljenost postigla njegova djela pisana za različite kombinacije glazbala, već spomenuta *Serenada* za trombu, glasovir i gudače, *Musica tonalis* za fagot, obou i gudače, te *Concertino* za glasovir, gudače i udaraljke. Inventivan na području forme, iskazao je Bjelinski u *Sinfonietti concertante* za glasovir i orkestar mogućnost „međuforme“ između koncerta i simfonije.

Brojnost skladbi Brune Bjelinskog na području komorne glazbe, skladbi za glasovir i ciklusa solo popijevki, kao i koncipiranje istih u različitim instrumentacijama, daljnja su potvrda njegove uvijek žive glazbene mašte. Među komornim djelima sa znalačkim postupanjem s instrumentima i isticanjem njihovih virtuosnih značajki ističu se četiri sonate za violinu i glasovir, sonate za flautu, obou, klarinet, skladbe za rog, fagot, trublju, trombon uz pratnju glasovira, klavirska i druga tria, kvarteti za gudače, saksofone, drvene puhače

Posebno mjesto zauzima glasovir, instrument kojemu je Bjelinski posvećivao svoja intimna snatrenja i koji je trajno bio polazištem za nove skladateljske doživljaje. Tri sonate, pet suite, *Proljetni rondo*, *Toccata*, *Preludij u C-duru*, *Muzika za djecu*, *Sedam bagatela*, *Partita*, *Mala sonatina*, *Tri čudesna sna*, *Interludij*, *Iz dječje glave*, *Koncert za dva klavira (Koncert za Romea i Juliju)*, *Cvijeće za Scarlattija* – opusi su u kojima je maestro uvijek iznova pronalazio zadivljujuća rješenja, jednako draga interpretima kao i slušateljima. Jedna od muza bila je i njegova supruga, pijanistica Ljerka Pleslić Bjelinski, u čijim su interpretacijama mnoga djela praižvedena i snimljena. A upitan koju skladbu jednog jednog od najvećih „pjesnika glasovira“, Claudea Debussyja, najviše voli, Bjelinski je svojom poznatom duhovitošću i tipičnom ironijom odgovorio: „Najviše volim Suite bergamasque (baš zato što je na razmeđu klasike i impresionizma) i ona je na mene imala ogroman utjecaj. Moja Toccata u Fis-duru je prava ‘selska sestrična’ dame iz Pariza!“ (Weber, 2012)

Posebnu pažnju Bjelinski je posvetio vokalnoj lirici, u kojoj se pokazao kao suptilni umjetnik, rijetkih sposobnosti za uživljavanje u kontemplativnu tematiku stihova i za oblikovanje osebujnih lirskih ugođaja. Njegovi ciklusi, *Pjesme za bezimenu* (G. Krklec), *Bez povratka* (stara kineska lirika) i *Gitanjali* (R.Tagore), predstavljaju vrlo uspjele stranice te vrste u nas.

„... odabirao je tekstovne predloške čije poruke pripadaju vječnim temama ljubavi i života. Stihovi Otona Župančića, Ivana Gorana Kovačića, Li-Tai-Poa, Rabindranatha Tagore, Grigora Viteza, Antuna Branka Šimića, Miroslava Antića, Gustava Krkleca i Vesne Parun, uz vlastite lirski intonirane stihove, bili su izvori inspiracije čija nas ljepota ispunjava udivljenjem. „Ciklus *Candomblé* za sopran, glasovir i udaraljke *ad libitum* na vlastiti tekst (1952/1972.) izdvaja se originalnom brazilskom inspiracijom i poslovičnom domišljatošću (primjerice stih *Gospodine, jesi li bijel, Gospodine, jesi li crn?*), a *Davidovi psalmi* za dva soprana i glasovirski trio (1988.) iskaz su estetske promišljenosti i duhovnosti koja je do kraja života resila ovoga glazbenika i pjesnika istančana ukusa.“ (Weber, 2012).

Skladao je i za mješoviti zbor (*Pjesma nad pjesmama*, *Pjesma ribara s otoka* i dr.), a naročite književničke odlike pokazao je Bjelinski u glazbeno-scenskim djelima na

vlastita libreta. Komorne opere *Heraklo*, *Močvara* i *Zvona*, opera u dva čina *Orfej XX. stoljeća*, opera u tri čina s epilogom *Slavuj*, potvrđuju autorstvo vrsnog poznavatelja zakonitosti glazbenoga kazališta.

„Skladatelj po vokaciji, a ne po htijenju, pisao je Bjelinski glazbu koja je trajno vjerna kanonima estetike lijepoga, koja ne poznaje uspone i padove vrijednosti, koja je uporno na zavidnoj razini nadahnute muzikalnosti.“(Weber, 2012).

Valja spomenuti i muziku za prvi jugoslavenski komični film *Plavi 9*. Pisao je i niz drugih djela, u kojima se odražavaju najviše njegove sklonosti za intimno, komorno muziciranje. Glavna karakteristika njegova stvaralaštva iskreni je i vedri optimizam, koji zrači gotovo iz svake njegove partiture, pa i sa stranica prožetih dubokom tugom.

„Djela Brune Bjelinskog odlikuju se živom ritmikom, originalnom melodikom i zanimljivim harmonijskim jezikom, koji njegovoj muzici podaje pečat suvremenosti. Premda Bjelinski nespada u kompozitore nacionalnog muzičkog smjera, njegovi radovi odaju umjetnika naše zemlje. To se očituje i u ritmici, koja se mjestimice oslanja na metričke uzore narodne muzike iz jugoistočnih naših krajeva, i u melodiji, koja je prožeta mediteranskim ugođajem.“ (Kovačević, 1960:43).

1. Fotografija Brune Bjelinskog (Izvor: Matica Hrvatska)¹

¹Zdenka Weber, Bruno Bjelinski skladatelj europskih obzora, Kolo, 3-4, 2012.
<http://www.matica.hr/kolo/313/bruno-bjelinski-hrvatski-skladatelj-europskih-obzora-20667/> 10. rujna 2019.

2. GLAZBENO –SCENSKA DJELA ZA DJECU I MLADEŽ

U opusu Bruna Bjelinskog posebnu pažnju privlače djela pisana za najmlađe: „Njegov razigrani temperament posebno je obogatio glazbenu literaturu za djecu“. (Jurkić Sviben, 2016:139). Uglazbio je više različitih priča i pjesama za djecu, različitog sadržaja i ugođaja, od veselih i radosnih do tužnih životnih trenutaka. U tim djelima istaknuta je njegova sklonost ironiji i humoru, koje vješto koristi za zabavu i animaciju mladih slušatelja.

„U njegovim melodijama se prepoznaje izuzetno znatiželjni i zaigrani dječak koji je te osobine sjajno uspio pretočiti u glazbu koja je izrazito plesnog karaktera.“ (Polić, 1995).

Tablica 1. Glazbeno – scenska djela za djecu i mladež (izbor)

Naziv djela	Godina	Vrsta djela
Pčelica Maja	1952.	Opera
Ružno pače	1982.	Glazba za lutkarsku predstavu
Knjiga o džungli	1990.	Glazba za lutkarsku predstavu
Pinocchio	1959.	Balet
Petar Pan	1966.	Balet
Mačak u čizmama	1977.	Balet

2.1. Operna priča

2.1.1. *Pčelica Maja* (1952)

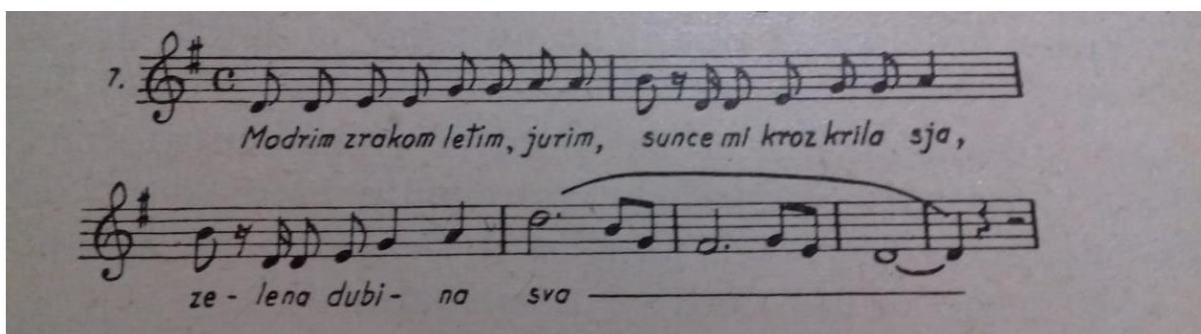
Opernu priču *Pčelica Maja* komponirao je 1952. godine na libreto Matije Koletića, sastavljen prema istoimenom romanu Waldemara Bonselsa.

„*Pčelica Maja* namijenjena je djeci, pa je Bjelinski nastojao - a treba odmah reći i uspio - da stil muzike prilagodi njihovom uzrastu. Zbog toga je muzička tehnika jednostavna, a melodija koncipirana dijatonski. No, uza svu romantiku libretoa, u harmonizaciji i u instrumentaciji primijenjena su suvremena izražajna sredstva, što toj opernoj priči daje pečat sadašnjosti.“ (Weber, 2009).

Pčelica Maja izvedena je prvi put 28. svibnja 1956. na javnoj emisiji Radio-Zagreba pod muzičkom vodstvom Mladena Bašića. Popularna priča o Maji poznata je velikom broju naraštaja djece:

„Tek što se rodila, mala pčelica bježi iz svoga roja, ne bi li upoznala široki svijet i čovjeka. Na svom pustolovnom putovanju pčelica susreće mnoge kukce i doživljava razne zgode i nezgode, dok na kraju ne postane žrtvom okrutnih stršljena, koji je zarobljuju. Razmišljajući u zatočeništvu o svom zlom udesu, ona čuje, kako se ti opasni zereznici spremaju da napadnu njezin roj. Saznaje o opasnosti, koja prijete njezinu roju daje joj snage i ona uspijeva pobjeći i navrijeme obavijestiti svoje prijateljice. Pčele se hitno spremaju na obranu, postavljaju u pčelinjaku zamku i savladaju iznenađenog neprijatelja. Nakon toga roj oprašta maloj, neposlušnoj Maji njen lakoumni izlet u svijet. Ona je spasila cijeli roj i on joj sada zahvaljuje.“ (Kovačević, 1960:52).

Muzika opere podijeljena je na brojeve, koji se bilo muzičkim recitativima, bilo govorenim dijalogom nadovezuje jedan na drugi. Kroz cijelu priču poput crvene niti provlači motiv pčelice Maje, pridonoseći muzičkom jedinstvu opere.

2. Motiv iz operne priče *Pčelica Maja*

Gotovo svaki operni broj predstavlja zatvorenu cjelinu, u kojoj se muzikom ocrtavaju pojedini Majini doživljaji. Primjenom karakterističnih tema Bjelinski je uvijek vrlo živopisno opisati svakog kukca. U tom pogledu naročito se ističe motiv skakavca. No, Bjelinski se nije ograničio samo na pojedine prirodne likove, već je karakteriziranju opovrgnuo i pojedine prirodne fenomene, kao što je, npr. kiša.

„Da bi operna priča i u radio-izvedbi došla do punog izražaja, autori su predvidjeli za tu priliku konferansijera, čija je zadaća da riječima opiše situacije na pozornici, koje se ne mogu vidjeti. Treba spomenuti, da opera obiluje mnogim relativno kratkim ulogama, koje predstavljaju pojedine kukce. Zbog toga je Bjelinski partituru tako sastavio, da sve tenorske uloge može pjevati isti pjevač, sve baritonske drugi i sl. Na taj način, naročito za izvedbu na radiju, nije potreban veći vokalni aparat.“ (Kovačević, 1966:72).

3. Scena iz operne priče *Pčelica Maja*

2.2. Glazba za lutkarsku predstavu

2.2.1. *Ružno pače* (1981)

Iako, nažalost, o ovom djelu nemamo puno informacija, popularna priča o ružnom pačetu, impresionirala je Bjelinskog te je skladao glazbu za istoimenu lutkarsku predstavu.

„Radnji je dao sasvim realističan tok, te se na taj način najviše približio psihologiji mladih. Slične osobine obilježavaju i druge njegove lutkarske predstave.“ (Kovačević, 1966:72).

Lutkarska predstava *Ružno pače* (prema H. C. Andersen) priča je o nevoljama i patnjama malog labuda koji se greškom izlegao u pačjem gnijezdu. Kako je radnja smještena u životinjski svijet, u ovoj priči, gdje su životinje u prvom planu očito je kako postoji poveznica ljudima jer, upravo, ljudi rijetko kada pitaju za unutarnje vrijednosti i najviše sude druge prema njihovoj sposobnosti da se prilagode većini, ali i vanjskom izgledu. Sve što je drukčije budi neprijateljstvo, a teško je funkcionirati u svijetu gdje - nema razumijevanja i tolerancije za posebne i drugačije.

Iz sadržaja:

„Kada je prošla godina i vrijeme djetinjstva, a pačić je napokon odrastao, izrastao je u prekrasnog labuda i to najljepšeg u cijelom jatu labudova. Napokon je dočekao sreću nakon svih problema i znao je cijeniti lijepe trenutke koje mu je sudbina napokon podarila.“²

²Lektire.hr, *Ružno pače*, <https://www.lektire.hr/ruzno-pace/>, 10. rujna 2019.

4. Scena iz lutkarske predstave *Ružno pače*

2.2.2. Knjiga o džungli(1990)

Iako o glazbi imamo malo saznanja, dostupni podaci govore da je lutkarsku predstavu *Knjiga o džungli* Bjelinski komponirao 1990., dvije godine prije svoje smrti. Sastavljena je na temelju bezvremenske priče Rudyarda Kiplinga, namijenjena je djeci, pa je Bjelinski koristeći se pričom i stil muzike prilagodio ječjem uzrastu.

Iz sadržaja:

„Priča prati dječaka Mowglija koji u indijskoj džungli odrasta pored vukova Rakshe i Akele te crne pantere Bagheere koja ga je još kao novorođenče odvela u čopor. Dani prolaze u igri i zabavi, a blage i dobrodušne životinje uče dječaka važnim stvarima za preživljavanje i opstanak. Iako Mowglija vide kao neobično stvorenje, većina životinja ga prihvaća. No, sve se mijenja dolaskom nemilosrdnog ShereKhana koji nosi ožiljke od ljudi i smatra da čovjeku nije mjesto u džungli. Saznavši da više nije dobrodošao u džungli, Mowgli zbog opasne prijetnje mora napustiti jedini dom kojeg je ikada poznao. Kreće na zadivljujuće putovanje samootkrivanja, vođen strogim učiteljem Bagheerom kao i medvjedom slobodnog duha Baloom. U potrazi za ljudskim selom,

Mowgli susreće razna stvorenja koja nemaju baš uvijek najbolje namjere, poput pitona Kaa čiji glas i pogled hipnotiziraju ili pak slatkorječivog Kralja Louia koji želi saznati tajnu nedostižnog i smrtonosnog crvenog cvijeta - vatre. No, uz pomoć svojih prijatelja i ponekog "ljudskog trika", Mowgli će se hrabro suočiti sa svim izazovima i uspješno se suprotstaviti kralju džungle.“(Ferenčić, 2016:1-2).

5. Scena iz lutkarske predstave *Knjiga o džungli*

2.3. Baleti

2.3.1. *Pinocchio* (1959)

Balet *Pinocchio* komponirao je Bjelinski 1959. Sastavljen je na temelju bezvremenske priče Carla Collodia, te inspirirana Disneyjevim crtanim filmom. Pošto je balet *Pinocchio* namijenjen djeci, Bjelinski je kao glazbeni pedagog stil muzike i u ovom baletu prilagodio djeci i njihovom shvaćanju svijeta:

„Nije se upuštao u konstrukciju nekakvih posebnih situacija već je radnji dao sasvim realističan tok, te se ujedno na taj način približi psihi mladih. Želio je

iskoristiti svaku priliku da se nasmije sa svojim junacima iz djetinjstva“.(Kovačević, 1966:72).

Iz sadržaja:

„Pinocchio nije pravi dječak, ali nije ni običan lutak. Kada Plava vila oživi drvenog lutka, za Gepetta i Pinocchija započinje pustolovina u kojoj će Gepetto morati preispitati što znači biti otac, a Pinocchio naučiti što znači biti pravi čovjek. Ova priča ostaje jedan od najljepših klasika o odrastanju, relevantan i u današnje doba jer podsjeća roditelje da ugađanje djeci nije najbolji pedagoški pristup, a djecu uči altruizmu i odgovornosti te nužnosti da otrpe dobronamjerne zabrane, „dosadnu“ nastavu i druge obveze. Ovaj balet pokazuje kako ljubav i odgovornost prema drugima nisu najlagodniji put, ali su jedini koji vodi do ispunjenog i smislenog postojanja.“³

6. Scena iz baleta *Pinocchio*

2.3.2. *Petar Pan* (1966)

³Zagrebačko kazalište lutaka, *Pinocchio*, <https://www.zkl.hr/hr/159/Pinocchio>, 10. rujna 2019.

Balet Brune Bjelinskog *Petar Pan* praizveden je 1966. godine u koreografiji Nenada Lhotke, a pod ravnanjem Mire Belamarića. Na pozornicu HNK u Zagrebu ponovno je postavljen točno nakon 50 godina, premijerno 30. lipnja .2016. godine, kada je orkestrom HNK ravnao njegov sin Alan Bjelinski, a za koreografiju i režiju zaslužan nagrađivani talijanski baletni umjetnik i koreograf Giorgio Madia, koji je poznat po kazališnim spektaklima *Alisa u zemlji čuda* i *Oz – divan čarobnjak* (Državni balet u Berlinu).

Priča o *Petru Panu*, dječaku koji nije želio odrasti, jedna je od najuspješnijih i najpopularnijih dječjih priča svih vremena. Napisao ju je uspješni škotski pisac James Matthew Barrie. 1904. godine prvi put je postavljena kao kazališna drama u Londonu, a zatim je napisan i roman. Od tada do danas, brojne generacije djece maštale su da će *Petar Pan* i *Zvončica* sletjeti upravo na njihov prozor i odvesti ih u fantastičnu zemlju Nigdjezemsku:

„Muzika naglašeno plesnog karaktera prožeta je vedrinom koja se nameće. Unatoč tome što muzika u stopu prati zbivanje na pozornici, ne može se reći da je njezina uloga ilustrativna, barem ne u primarnom značenju te riječi. To najviše upada u oči na lirski raspjevanim stranicama koje se ne spuštaju do sladunjave sentimentalnosti scena koje prate. S druge strane, Bjelinski je izbjegao i svaku namještenu patetiku, pa i dramatika djeluje prirodno i uvjerljivo. Sklon šali i duhovnim dosjetkama, on je i na tom području ostao sam sebi vjeran, iskorištavajući svaku priliku da se nasmije sa svojim junacima.“
(Kovačević, 1966:73).

Iz sadržaja:

Baletna predstava traje oko sat i 20 minuta, a podijeljena je na šest slika koje povezuju sadržaj knjige. Na početku predstave majka sprema djecu u krevet, gasi svjetlo i odlazi iz sobe. Iznenada u sobu ulazi vila *Zvončica* koja osluškuje dolazak *Petra Pana*, koji ubrzo dolazi u sobu te počne loviti *Zvončicu*. U drugoj slici izgubljeni dječaci primjećuju gusare koje predvodi Kapetan *Kuka* koji se želi osvetiti *Petru Panu*. Gusari pripremaju top koji okrzne *Wendy* nakon čega ona pada na tlo. U trećoj slici prikazuje se *Nigdjezemska* koja predstavlja dom izgubljenih dječaka. U posljednje tri slike *Petar Pan* spašava izgubljenu djecu boreći se s gusarima te izlazi

kao pobjednik. Djeca s početka priče vraćaju se kući, a zajedno s njima dolaze i izgubljena djeca iz Nigdjezemske. Majka s radošću dočekuje vlastitu djecu, ali prihvaća i izgubljene dječake.

7. Scena iz baleta *Peter Pan*

2.3.3. *Mačak u čizmama*(1976)

Mačka u čizmama, jedno od najpopularnijih djela hrvatskog baleta namijenjenog djeci, Bjelinski je skladao u osobito plodnom razdoblju stvaralaštva godine 1977. Iste godine održana je i praizvedba tog baleta u zagrebačkome Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu. *Mačak u čizmama* je operna igra redatelja i libretista Zdenka Niessnera. U ovoj opernoj igri korišteni su glazbeni dijelovi iz Rossinijeve opere *Talijanka u Alžiru*, a nastojalo se na humorističan način kroz različite arije, duete i ples prikazati svima poznatu priču kako je lukavi i simpatični mačak nadmudrio zlog čarobnjaka i omogućio svom gospodaru, mlinarevom sinu, da osvoji princezinu ruku.

Igra, nastala u koprodukciji Dječjeg kazališta *Dubrava* i Udruge *Mala opera*, namijenjena je djeci od 4 do 12 godina, a traje 45 minuta. Premijera je održana 17. veljače 2010. godine u Zagrebu.“ (Gortan Carlin i Racan, 2013:279).

„*Mačak u čizmama* Brune Bjelinskog, baletna slikovnica u sedam slika za velike i male, kako ju je prozvao sam maestro Bruno Bjelinski, nastala je prema istoimenoj bajci Francuza Charlesa Perraulta. To vrsno baletno djelo himna je ljubavi u različitim oblicima i odnosima živih bića bez obzira na to je li riječ o personificiranom svijetu četveronožnih i krilatih stvorova, ili pak o ljubavi mladog mlinara i lijepo kraljeve kćeri. Glazba Bjelinskog je pjevna, ritmički raznolika i polifona, a u najvećem broju njegovih djela prepoznaje se mediteranska vedrina i otvorenost. Slične osobine obilježavaju i njegovu baletnu glazbu, pa tako i *Mačka u čizmama*. I danas, kad je bajka sve jači činilac stabilneta našeg života, u kojem je čip sve manji i manji, ostaje himnom ljubavi ne samo unutar ljudskog života, nego i u personificiranom svijetu četveronožnih, krilatih stvorenja, pa čak i biljaka (*Ushićeni Grm*). Ili – kao što reče prigodom prijema u Akademiju Bruno Bjelinski: „Glazba i priroda su moje najveće radosti“. Novo postavljanje baleta bajke *Mačak u čizmama* Brune Bjelinskog na pozornicu središnje nacionalne kazališne kuće, u izvedbi vodećih baletnih solista i ansambla, mogući je poticaj za dublje promišljanje umjetničkog čina i njegove poruke, uz glazbu Bjelinskog, hrvatskog skladatelja izrazito europskih obzora, ističe se među ostalim u programskoj knjižici baletne predstave.“⁴

⁴Teatar.hr, *Mačak u čizmama (HNK Split)*, <https://www.teatar.hr/179312/macak-u-cizmama-4/>, 10. rujna 2019.

8. Scena iz baleta *Mačak u čizmama*

3. PEDAGOŠKI ASPEKTI RADA BRUNE BJELINSKOG

Djela o kojima smo govorili u prethodnom poglavlju već su za života bila Bruna Bjelinskog bila izuzetno dobro prihvaćena. To i ne čudi, s obzirom da je izravno doživljavanje baleta, lutkarske predstave, dječje opere važno u umjetničkom razvoju kao i usvajanju i doživljavanju svijeta iz drugačije perspektive. Za recepciju umjetničkog djela djeci različitih dobnih skupina, olakšava tematika njima poznatih priča ili knjiga. Kako ovakva djela nastaju objedinjujući glazbu, književni predložak, kostimografiju i scensko uprizorenje, samom recepcijom izvedbe otkriva djeci jedan novi svijet. Pedagoški rad Bjelinskog upravo je u tome poseban. Umjetnički doživljaj djeci približava na njima poznat način, kroz poznatu priču ili temu, osiguravajući pozitivan utjecaj na njihovo oblikovanje kulturnog i glazbenog ukusa. Isto tako, djeca se mogu poistovjetiti s likom, uočiti ćemo njihovu znatiželju za novim spoznajama.

Postoji razlika između doživljavanja glazbenog, nasuprot književnog djela, radi toga je važno usmjeriti prema djeci izravno djelovanje glazbe, ono će biti emotivno jače ukoliko dijete glazbu doživi uživo. Upravo je glazbeno stvaralaštvo Brune Bjelinskog pisano za djecu, važno u pedagoškom radu, što je on potvrdio svojim opusom i obradom djeci poznatih priča. Djeca će uz njegova djela naučiti da je opera, balet, ili lutkarska predstava priča ispričana glazbom. Djeca su spremna prihvatiti i slušati različite glazbene vrste, a slušanjem i gledanjem razvijaju svoj glazbeni ukus, koncentraciju, maštu, sluh ali i formiraju kritički odnos prema glazbeno-scenskom djelu.

„Ostajući u domeni priče za djecu on se nije upuštao u konstrukciju nekakvih posebnih situacija, već je radnji dao sasvim realističan tok i na taj način se najviše približio psihi mladih.“ (Kovačević, 1966:72).

Njegove kolege često ističu da je bio sklon šali i duhovitim dosjetkama, ostajući i na tom području sebi vjeran. Iskorištavao je svaku priliku da se našali sa svojim junacima iz djetinjstva. Upravo je takav životni stav prenio na svoju djecu, ali i na studente kojima je u jednom periodu predavao u Splitu, kontrapunkt i polifoniju te od 1945. do 1977. godine na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Među studentima je bio poznat po svojim nekonvencionalnim predavanjima.

Čitajući jedan članak naišla sam na zanimljivu rečenicu koja mi je ostala u mislima i koja mi je pobliže dočarala profesora, glazbenog pedagoga kakav je bio Bruno Bjelinski. Naime pričalo se među studentima da im je često znao držati "predavanja u prirodi", ondje bi pisali zadaću iz kontrapunkta i upravo zbog toga su ga obožavali. Bio je poznat i po tome da je vodio studente u „peripatetičke šetnje“ u kojima pričao o glazbi i tako prenosio znanja koja nisu mogli pročitati u udžbenicima. Ovakav način rada sa studentima odražava osobnost Brune Bjelinskog koji je s glazbom živio 24 sata na dan, obožavao planinarenje i prirodu no isto tako imao veliku radnu disciplinu.

Bjelinski je skladao već u mladim danima te je mnoge zapisane ideje kasnije iskoristio i ugradio u svoja djela, što se vidi u njegovom bogatom i raznovrsnom opusu.

Djelovanje Brune Bjelinskog nije ostalo bez traga u hrvatskom glazbenom školstvu. Jedina glazbena škola u Hrvatskoj koja nosi njegovo ime nalazi se u Daruvaru te je ujedno ista škola koju sam i sama pohađala. Iz te glazbene škole izašlo je mnogo uspješnih mladih glazbenika, koji čuvaju vrijednosti iznimnog skladatelja i njegov pedagoški rad, uvažavajući njegov opus, izgrađuju svoj stil i vlastiti put glazbenih ideja.

9. Logo *Glazbene škole Brune Bjelinskog Daruvar*

„Kakvu je disciplinu imao...Bruno se dizao u pet, šest ujutro i odradio svoj kreativni posao do devet, kad bi mami i nama dečkima radio doručak. Onda bi se pripremio za predavanje na Akademiji. Iako, studenti su često predavanja imali kod nas doma ili bi sjeli u šumu i ondje pisali zadaću iz kontrapunkta, ili bi

im tata držao predavanja bilo gdje u prirodi, kaže Alan Bjelinski dok prelistavamo obiteljski foto-album, te nastavlja: Slušajući njegove melodije, u njima prepoznajem izuzetno znatiželjnog i zaigranog dječaka koji je to sjajno uspio pretočiti u glazbu. Njegove kompozicije nemaju veliku dramu, ali su vrlo maštovite i zahtjevne za svakog muzičara. To te naprosto obilježi. Ona muzika koja te formira u nježnim godinama, takvoj se vratiš: ovako ili onako. Zato muziku želim približiti djeci". (Lazarin, 2018).⁵

Ostalo je zabilježeno da je Bruno Bjelinski iza svoje izrazito bogato stvaralaštvo dobio više nagrada i priznanja. Među najznačajnijima je svakako nagrada za životno djelo „Mlado pokoljenje“ iz 1965. godine, čime je po prvi put istaknut njegov izniman rad i stvaralaštvo. Zatim je 1976. godine dobio drugi put nagradu za životno djelo „Vladimir Nazor“, a 1986. godine primio je i nagradu „Josip Slavenski“. Najveće priznanje svojih kolega dobio je 1988. godine izborom za redovitog člana Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, današnji HAZU. Ovime je potvrđena njegova vrijednost kao skladatelja i glazbenog pedagoga. U spomen na ovog vrhunskog skladatelja, 2008. godine Grad Zagreb je ulicu u naselju Sopnica – Jelkovec imenovao ulicom Brune Bjelinskog. Bruno Bjelinski je umro je 3. rujna 1992., sahranjen je na otoku Silbi gdje je za života pronalazio mirno utočište i inspiraciju za pisanje.

⁵Branimira Lazarin, *Dirigirao i Tajči i u HNK, proputovao svijet s Oliverom*, <https://www.express.hr/kultura/dirigirao-i-tajci-i-u-hnk-proputovao-svijet-s-oliverom-18722?page=2>, 10. rujna 2019.

4. SKLADATELJSKI OPUS

Kako je tema mog završnog rada bila pedagoški aspekti rada velikog skladatelja Brune Bjelinskog, ovdje mogu istaknuti da nas je akademik, skladatelj, glazbeni pedagog Bruno Bjelinski zadužio svojom glazbenom ostavštinom i nadasve bogatim skladateljskim opusom, koji će zasigurno utjecati i inspirirati buduće generacije. U nastavku je prikazan njegov skladateljski opus:

Tablica 2. Skladbe Brune Bjelinskog: ^{6,7,8}

Naslov djela	Godina	Vrsta djela
Svjetli grobovi za bariton i komorni orkestar	1944.	Kantata
Zore i vihori za mezosopran, mješoviti zbor i orkestar	1961.	Kantata
7 partizanskih pjesama za bariton i orkestar.	1944.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Ciciban, ciklus za sopran i glasovir ili alt i gudački kvartet.	1947.	Vokalna i vokalno-instrumentna
2 pjesme za glas i glasovir	1954.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Bez povratka, ciklus za mezosopran i glasovir/komorni orkestar	1953.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Pjesme za bezimenu, ciklus za tenor (sopran) i glasovir/orkestar	1953.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Gitanjali, ciklus za alt i glasovir	1957.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Šuma spava, ciklus za sopran, klarinet, vibrafon, gudački kvartet i tamburin	1965.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Figuli za glas i glasovir	1973.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Condomblé za sopran, glasovir, udaraljke, ili sopran i komorni orkestar	1975.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Dijalog za mezzosopran i glasovir	1977.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Davidovi psalmi za dva soprana i klavirski trio	1988.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Memories za sopran i glasovir	1990.	Vokalna i vokalno-instrumentna
Pčelica Maja	1952.	Opera
Heraklo	1971.	Opera
Močvara	1972.	Opera

⁶Ivona Ajanović, *Bruno Bjelinski, Hrvatski biografski leksikon*, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 1989., <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=2047>, 10. rujna 2019.

⁷Erika Krpan, *Hrvatsko društvo skladatelja 1945.-2005. (60 godina)*, Zagreb, 2005.

⁸Krešimir Kovačević, *Muzičko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1945.-1965.*, Zagreb, 1966.

Zvona (vlastiti libreto), opera za komorni orkestar, magnetofonsku vrpču i soliste	1975.	Opera
Orfej XX. stoljeća (vlastiti libreto), opera u 2 čina	1981.	Opera
Slavuj (vlastiti libreto prema H.C. Andersen), opera u 3 čina	1984.	Opera
Ružno pače	1982.	Glazba za lutkarsku predstavu
Knjiga o džungli	1990.	Glazba za lutkarsku predstavu
Pinocchio, balet za djecu u 4 slike	1959.	Balet
Petar Pan, balet u 2 čina	1966.	Balet
Karneval iluzija	1967.	Balet
Mačak u čizmama	1977.	Balet
Plavi 9	1950.	Filmska glazba
Simfonija ljeta, za orkestar	1954.	Simfonija
In memoriam poete, za orkestar i dječji zbor	1960.	Simfonija
Muzika za prijatelje, za orkestar	1964.	Simfonija
Symphoniamobilans, za orkestar	1965.	Simfonija
Za Thaliju, za orkestar, muški zbor, ženski zbor i dječji zbor	1969.	Simfonija
Symphoniavocalis, za ženski zbor, glasovir, orgulje i udaraljke	1974.	Simfonija
simfonija za orkestar i mezzosopran	1980.	Simfonija
Diquattroioie, za orkestar	1982.	Simfonija
Simfonija otoka za orkestar	1983.	Simfonija
Europa za orkestar	1984.	Simfonija
Simfonija za orkestar	1985.	Simfonija
Simfonija za orkestar	1986.	Simfonija
Simfonija za orkestar	1986.	Simfonija
Simfonija za bariton, recitatora i orkestar	1987.	Simfonija
Simfonija za sopran, alt, tenor, bariton i orkestar	1988.	Simfonija
Meditranska simfonietta za orkestar	1958.	Simfonijska glazba
Sinfoniettabrasiliera za ženski zbor i orkestar	1962.	Simfonijska glazba
Sinfoniettaconcertante za glasovir i orkestar	1967.	Simfonijska glazba
Festivalska sinfonietta za orkestar harmonika, kontrabas, timpane i vojni bubanj	1980.	Simfonijska glazba
Sinfonietta za alt trombon i gudače/glasovir	1982.	Simfonijska glazba
Sinfonietta za saksofon, gudače i udaraljke	1985.	Simfonijska glazba
Scherzo za orkestar	1934.	Skladba za orkestar
Divertimento za komorni orkestar	1948.	Skladba za orkestar
Prélude za orkestar	1951.	Skladba za orkestar
Svečana uvertira za orkestar	1951.	Skladba za orkestar
Pet invencija za komorni orkestar	1965.	Skladba za orkestar
Plaisanteries, suite za komorni orkestar	1948.	Skladba za orkestar
Bon voyage za gudače	1979.	Skladba za orkestar

Dnevnik iz Italije, suite za komorni orkestar	1991.	Skladba za orkestar
Die Musikistunser Trost za gudače	1991.	Skladba za orkestar
Koncert za violončelo i orkestar, br. 1	1945.	Koncert za solo instrumente
Koncert za glasovir i orkestar	1947.	Koncert za solo instrumente
Koncert za fagot i orkestar	1950.	Koncert za solo instrumente
Koncert za violinu i orkestar	1952.	Koncert za solo instrumente
Concertino za glasovir, gudače i udaraljke	1956.	Koncert za solo instrumente
Koncert za klarinet i gudački orkestar	1952.	Koncert za solo instrumente
Koncert za violončelo i udaraljke, broj 2	1953.	Koncert za solo instrumente
Koncert za obou i gudače	1954.	Koncert za solo instrumente
Koncert za flautu i gudače	1955.	Koncert za solo instrumente
Koncert za violu i komorni orkestar	1956.	Koncert za solo instrumente
Serenada za trubu, glasovir, gudače i udaraljke	1957.	Koncert za solo instrumente
Concertino za violinu i orkestar	1957.	Koncert za solo instrumente
Petit concert za glasovir i komorni orkestar	1963.	Koncert za solo instrumente
Concertino za rog, gudače, čelestu i udaraljke	1967.	Koncert za solo instrumente
Musicatonalis za obou, fagot i gudače	1968.	Koncert za solo instrumente
Promenadni koncert za puhački orkestar	1974.	Koncert za solo instrumente
Musicaper tromba za trubu i komorni orkestar	1975.	Koncert za solo instrumente
Concertino za gitaru, gudače, čembalo i udaraljke	1977.	Koncert za solo instrumente
Concertino primavera za violu, gudače i čembalo	1978.	Koncert za solo instrumente
Poesis za klarinet i gudače	1987.	Koncert za solo instrumente
Oboa iubilans za obou i gudače	1988.	Koncert za solo instrumente
Flauto concertante za flautu i orkestar	1989.	Koncert za solo instrumente
Concertogrosso	1990.	Koncert za solo instrumente
Sonata za glasovir	1938.	Sonata

Sonata s Visa u a-molu	1944.	Sonata
Sonata za glasovir	1960.	Sonata
Mala Ruth jednoga dana	1938.	Suita
Suita za glasovir	1938.	Suita
Suita za glasovir	1939.	Suita
Proljetne igre	1957.	Glazba za glasovir
Na velikom brodu	1961.	Glazba za glasovir
Proljetni rondo	1936.	Glazba za glasovir
Toccata u fis-molu	1938.	Glazba za glasovir
Toccata u c-molu	1946.	Glazba za glasovir
Preludium u C-duru	1938.	Glazba za glasovir
Muzika za djecu	1945.	Glazba za glasovir
7 bagatela	1950.	Glazba za glasovir
Partita	1954.	Glazba za glasovir
Mala sonatina	1954.	Glazba za glasovir
Interludium	1969.	Glazba za glasovir
Iz dječje glave	1967.	Glazba za glasovir
Koncert za Romea i Juliju za 2 glasovira	1981.	Glazba za glasovir
Cvijeće za Scarlattija	1983.	Glazba za glasovir
3 epistole za orgulje	1975.	Glazba za orgulje
3 melodije malog Julijana	1988.	Glazba za flautu
Klavirski trio broj 1 u g-molu	1953.	Komorna glazba
Klavirski trio broj 2	1989.	Komorna glazba
Trio za obou/flautu, violončelo, glasovir	1960.	Komorna glazba
Gudački kvartet Lirski	1941.	Komorna glazba
Gudački kvartet	1951.	Komorna glazba
Gudački kvartet	1985.	Komorna glazba
Priča za kvartet saksofona	1992.	Komorna glazba
Spielmusik za kvartet saksofona	1992.	Komorna glazba
Scherzi di notte za kvartet drvenih puhača	1969.	Komorna glazba
Varijacije na pučku temu za puhački kvintet	1975.	Komorna glazba
Poesis za 2 roga, 2 fagota i 2 klarineta	1979.	Komorna glazba
Sonatina za violinu i glasovir	1950.	Komorna glazba
6 invencija za violinu/violončelo i glasovir	1947.	Komorna glazba
Aprilska sonatina za flautu i glasovir	1976.	Komorna glazba
Sonata za flautu i glasovir	1991.	Komorna glazba
Sonatina za obou i glasovir	1980.	Komorna glazba
Sonata za klarinet i glasovir	1966.	Komorna glazba
Dvije invencije za fagot i glasovir	1950.	Komorna glazba
Preludium, aria i rondo za fagot i glasovir	1981.	Komorna glazba
Sonatina za rog i glasovir	1973.	Komorna glazba
Musicaper tromba za trubu i glasovir	1975.	Komorna glazba
Tri biblijske legende za trombon i glasovir	1983.	Komorna glazba
Encoreunprintemps..., sonatina za violinu i glasovir	1991.	Komorna glazba

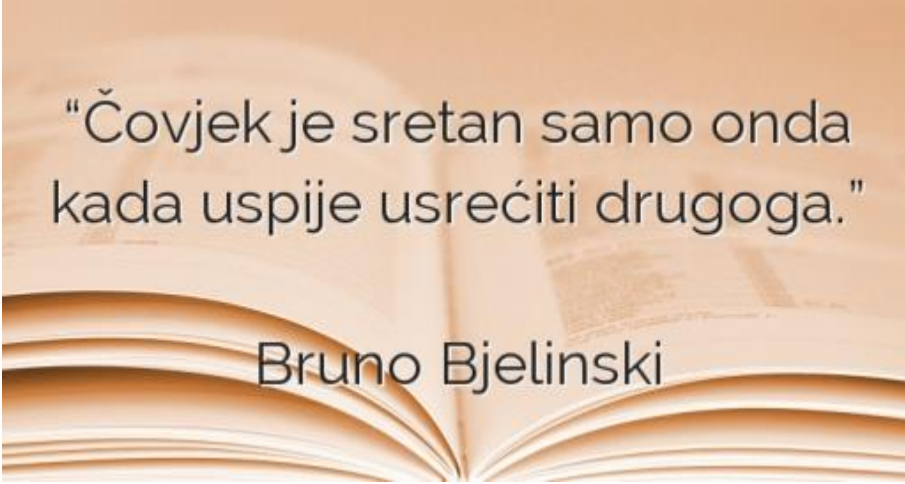
5. ZAKLJUČAK

Bruno Bjelinski, osim što je bio vrsni kompozitor, bio je i vrstan pedagog. Često je naglašavao koliko je važno ulagati u sebe. Živio je glazbu i trudio se utjecati na to da je mladi zavole i da požele posjećivati kazališta i kulturne institucije. Preko svojih djela želio je doprijeti do najčišćih srca, srca djeteta. Upravo pišući ovaj rad, kroz misli mi prolaze riječi Antuna Branka Šimića: „Čovječe, pazi da ne ideš malen ispod zvijezda.“ Iako danas više nije s nama, njegova obitelj njeguje uspomenu na njega i njegov rad te se trudi njegovu baštinu prenijeti na nove mlade naraštaje.

Može se zaključiti da nas je akademik Bruno Bjelinski zadužio glazbenom ostavštinom koja pobuđuje doista najljepše događaje, te da je pogodio pravu zlatnu nit življenja. Možemo mu se odužiti jedino objavljivanjem, izvođenjem i snimanjem njegovih djela, širenjem njegovih poruka koje progovaraju o plemenitosti i mudrosti, obogaćujući neprekidno svojim lirskim kao i dinamičnim, ali i melankoličnim raspoloženjima jednako one koji ih izvode kao i one koji ih slušaju. Možemo biti sretni i ponosni da u korpusu hrvatske glazbe XX. stoljeća imamo skladatelja tako izrazitih europskih obzora.

Na pitanje povodom dobivanja nagrade *Vladimir Nazor* za životno djelo 1976. godine, o svom poimanju glazbe, dao je Bjelinski sebi svojstven iskreni odgovor i formulirao je osobni umjetnički *credo*, uvjerenje skladatelja trajno zaokupljenog vjerom u čovjeka i ljubav:

„Za mene je glazba jedna od najvećih radosti koje čovjek može doživjeti. Pripada istoj kategoriji kao i priroda, recimo. A pored toga i sami znate što sve glazba može izvući, recimo rock and roll iz mladih. Dijapazon doživljaja je ogroman: od ludovanja na rock koncertima pa sve do mirnog sjedenja, uživanja i uspoređivanja glazbe možda s ljubavlju, s najljepšim doživljajima u životu.“ (Weber, 2012).

“Čovjek je sretan samo onda
kada uspije usrećiti drugoga.”

Bruno Bjelinski

10. Citat kompozitora Brune Bjelinskog

LITERATURA

Ajanović, I. (1989). *Bruno Bjelinski. Hrvatski biografski leksikon*. Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Dostupno na: <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=2047>. (10. rujna 2019.)

Andreis, J. (1974). *Povijest hrvatske glazbe. Knjiga IV*. Zagreb: Liber.

Ferenčić, Ž. (2016). *Knjiga o džungli*. Dostupno na: <http://www.kinovalli.net/images/knjigadzungla.pdf>. (10. rujna 2019.)

Gortan-Carlin, I.P. i Racan, K. (2013). Recepcija glazbeno-scenskoga djela: opera za djecu. U: Vidulin-Orbanić, S. (ur.) *Interdisciplinarni pristup glazbi: istraživanje, praksa i obrazovanje „Glazbena pedagogija u svjetlu sadašnjih i budućih promjena 3“*. Zbornik radova s Trećeg međunarodnog simpozija glazbenih pedagoga Pula: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. (str. 275.-289).

Hrvatsko narodno kazalište. *Bruno Bjelinski – Giorgio Madia. PETAR PAN*. Dostupno na: <https://www.hnk.hr/hr/balet/predstave/petar-pan/> (10. rujna 2019.)

Jurkić Sviben, T. (2016). *Glazbenici židovskoga podrijetla u sjevernoj Hrvatskoj od 1815. do 1941. godine*. Doktorska disertacija. Zagreb: Hrvatski studiji.

Kovačević, K. (1960). *Hrvatski kompozitori i njihova djela*. Zagreb: Naprijed.

Kovačević, K. (1966). *Muzičko stvaralaštvo u Hrvatskoj 1945.-1965.* Zagreb: Udruženje kompozitora Hrvatske.

Kovačević, K. (1971). Bruno Bjelinski. *Muzička enciklopedija*. Drugo izdanje. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod.

Krpan, E. (2005). *Hrvatsko društvo skladatelja 1945.-2005. (60 godina)*. Zagreb: Hrvatsko društvo skladatelja

Lazarin, B. (2018). *Dirigirao i Tajči i u HNK, proputovao svijet s Oliverom*. Dostupno na: <https://www.express.hr/kultura/dirigirao-i-tajci-i-u-hnk-proputovao-svijet-s-oliverom-18722?page=2>. (10. rujna 2019.)

Lektire.hr. *Ružno pače*. Dostupno na: <https://www.lektire.hr/ružno-pače/> (10. rujna 2019.)

Polić, B. (1995). Bruno Bjelinski – s njim samim. *Novi Omanut*, 3, 12.

Požgaj, V. (2012). *Opojni optimizam*. Dostupno na: <http://www.klasika.hr/index.php?p=article&id=1655> (10. rujna 2019.)

Teatar.hr.*Mačak u čizmama (HNK Split)*. Dostupno na:
<https://www.teatar.hr/179312/macak-u-cizmama-4/>. (10. rujna 2019.)

Weber, Z. (2012). *Ljetni festival s hrvatskom glazbom. Kolo 3-4*. Zagreb: Matica hrvatska. Dostupno na : <http://www.matica.hr/kolo/373/ljetni-festival-s-hrvatskom-glazbom-21673/>. (10. rujna 2019.)

Zagrebačko kazalište lutaka. *Pinocchio*. Dostupno na:
<https://www.zkl.hr/hr/159/Pinocchio>. (10. rujna 2019.)

POPIS PRILOGA

1. Fotografija Brune Bjelinskog	12
2. Motiv iz operne priče Pčelica Maja	14
3. Scena iz operne priče Pčelica Maja	15
4. Scena iz lutkarske predstave Ružno pače	17
5. Scena iz lutkarske predstave Knjiga o džungli	18
6. Scena iz baleta Pinocchio	19
7. Scena iz baleta Peter Pan	21
8. Scena iz baleta Mačak u čizmama	23
9. Logo Glazbene škole Brune Bjelinskog Daruvar	25
10. Citat kompozitora Brune Bjelinskog	32
Tablica 1. Glazbeno – scenska djela za djecu i mladež	13
Tablica 2. Skladbe Brune Bjelinskog:	27

SAŽETAK

Bruno Bjelinski bio je hrvatski kompozitor i pedagog. Njegov talent za glazbu bio je vidljiv već u djetinjstvu kada su zabilježeni prvi pokušaji skladanja, a formalno glazbeno obrazovanje stekao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Njegova djela odlikuju se živom ritmikom, originalnom melodikom i zanimljivim harmonijskim jezikom, koji njegovoj muzici podaje pečat suvremenosti. Premda Bjelinski ne pripada kompozitorima nacionalnog muzičkog smjera, njegovi radovi odaju umjetnika i pedagoga naše zemlje. Najbolje se očituje u ritmici, koja se mjestimice oslanja na metričke uzore narodne muzike iz jugoistočnih naših krajeva, i u melodici, koja je prožeta mediteranskim ugođajem. Na području muzičkog kazališta i pedagoškog rada Bjelinski je najviši domet ostvario upravo u baletu *Petar Pan*. Ostajući u domeni priče za djecu on se nije upuštao u konstrukciju nekakvih posebnih situacija, već je radnji dao sasvim realističan tok i na taj način se najviše približio psihi mladih. Sklon šali i duhovnim dosjetkama, on je i ovdje ostao sam sebi vjeran, iskorištavajući svaku priliku da se nasmije sa svojim junacima. Stvaralaštvu za djecu Bjelinski je dao i niz drugih vrijednih priloga kao što su opere *Pčelica Maja*, lutkarske predstave *Ružno pače* i *Knjiga o džungli*, baleti *Pinocchio* i *Mačak u čizmama*. Upravo kroz ova navedena djela možemo vidjeti da je Bjelinski velik čovjek koji je zauvijek ostao dijete i tu nevinost i čistoću srca prenio ne samo na svoju obitelj, sinove već i na same studente.

Ključne riječi: Bruno Bjelinski, pedagoški rad, *Pčelica Maja*, *Ružno pače*, *Knjiga o džungli*, *Pinocchio*, *Mačak u čizmama*.

SUMMARY

Bruno Bjelinski was a Croatian composer and educator. His musical talent was perceived early in his childhood when he tried to write his first compositions, and later on he got formal education at the Academy of Music in Zagreb. His works are characterized by lively rhythms, original melody and a specific harmonic language, all of which gives his music a tone of modernity. Although Bjelinski does not belong to the musicians of the national musical direction, his works appoint to our country's artist and educator. This is mostly present in his rhythmic, which is to a certain extent based on metric patterns of our southeastern folk music, and also in melody, influenced by the Mediterranean. When it comes to musical theater and education, Bjelinski achieved greatest success in the ballet Peter Pan. Having in mind stories for children, he did not pursue to create any special constructions, rather making the action realistic, thus approaching successfully to the mentality of young people. Being by nature witty and humorous, he used these traits in his work as well, creating humor on the account of his characters. Bjelinski composed numerous valuable works for children, including operas Maja the Bee, puppet shows The Ugly Duckling and The Jungle Book, as well as ballets Pinocchio and The Puss in Boots. Precisely these works, among others, show that Bjelinski was a great man who never stopped being a child, carrying child's innocence and purity which he was able to transfer not only onto his family and sons, but also onto his students.

Keywords: Bruno Bjelinski, pedagogical work, Maja the Bee, The Ugly Duckling, The Jungle Book, Pinocchio, The Puss in Boots